

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu Zastupitelstva Středočeského kraje na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 553)

Vláda na své schůzi dne 25. října 2023 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu zákona **neutrální stanovisko**, přičemž upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které považuje za vhodné zohlednit v dalším legislativním procesu.

1. Přestože má vláda za to, že právní úpravu rozpočtového určení daní krajům je potřeba revidovat, a ztotožňuje se s předkladatelem v tom ohledu, že by nové vymezení rozpočtového určení daní krajů mělo fungovat analogicky k systému rozpočtového určení daní obcím, je podle názoru vlády předložený návrh zákona problematický vzhledem k významným finančním dopadům na státní rozpočet, jež by v něm obsažená úprava přinesla, a dále též vzhledem k některým jeho obsahovým a legislativně technickým nedostatkům, a proto by měl být návrh zákona podroben ještě další diskusi s cílem revidovat navrženou úpravu v intencích níže uvedených připomínek.
2. Podle poznatků vlády by navržené navýšení daňových podílů krajů na tzv. sdílených daních ze stávajících 9,78 % na 10,8135 % představovalo v roce 2024 negativní rozpočtový dopad ve výši cca 12 mld. Kč (z toho 4 mld. Kč přesunem ze Státního fondu dopravní infrastruktury a 8 mld. Kč nárokem vůči státnímu rozpočtu), v roce 2025 by pak byl negativní dopad předloženého návrhu zákona cca 13 mld. Kč (z toho 4 mld. Kč přesunem ze Státního fondu dopravní infrastruktury a cca 9 mld. Kč nárokem vůči státnímu rozpočtu). Takto významné finanční dopady na státní rozpočet nejsou v současné době podle názoru vlády možné.
3. Vláda současně poukazuje na matematickou nefunkčnost navrženého propočtového modelu. Podle názoru vlády je legislativní přepis matematické konstrukce vadný a nezajistil by funkční propočtový model nového rozpočtového určení daní krajů, protože aplikuje vzájemně nesourodé veličiny a obsahově nejasné pojmy (poměr „počtu studentů středních škol zřizovaných krajem“ vůči „počtu studentů za všechny kraje“, poměr „výměry územní rozlohy kraje“ vůči „celkově započtené výměře územní rozlohy všech krajů“).

V návrhu zákona rovněž také chybí vymezení zdrojových dat pro některá kritéria, jako jsou např. počet kilometrů silnic ve správě kraje nebo počet urgentních příjmů typu I apod., čímž je navržený výpočtový model nejednoznačný.

4. Z hlediska výpočtu daňových příjmů vláda považuje za vhodnější zdroj dat o počtu obyvatel územních samosprávných celků údaje základního registru obyvatel namísto bilance obyvatel zpracované Českým statistickým úřadem. V případě určení územní rozlohy kraje pak vláda považuje za vhodnější stanovení této výměry odvozením od hranic kraje vedených v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí.
5. Vláda upozorňuje, že v návrhu zákona chybí úprava přechodných ustanovení pro převod daňových příjmů krajům ke konci roku 2023, resp. i pro přechod na nový systém přerozdělení mezi kraje. Návrh zákona rovněž obsahuje legislativně technické nedostatky a odchylky od ustálených pravidel vytváření novel právních předpisů.
6. V neposlední řadě vláda podotýká, že právní úprava zákona o rozpočtovém určení daní je dotčena i novelizací obsaženou v části dvacáté páté vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (tzv. konsolidační balíček), který byl dne 13. října 2023 schválen Poslaneckou sněmovnou ve 3. čtení (sněmovní tisk č. 488), a část v ní navrhovaných změn se dotýká stejných ustanovení zákona o rozpočtovém určení daní, které navrhuje upravit i předložený návrh Zastupitelstva Středočeského kraje, přičemž některé změny obsažené v předloženém návrhu Zastupitelstva Středočeského kraje jsou navrženy duplicitně s úpravou obsaženou v tomto vládním návrhu, některé však tento návrh upravuje odlišně oproti vládnímu návrhu zákona. Účinnost uvedené novely obsažené ve vládním návrhu zákona i účinnost návrhu Zastupitelstva Středočeského kraje je navržena ke stejnému datu, tedy k 1. lednu 2024, což by v případě přijetí obou návrhů mohlo vést k pochybnostem a výkladovým sporům při aplikaci právní úpravy zákona o rozpočtovém určení daní a k nejistotě jeho adresátů.
7. Vláda též upozorňuje, že návrh zákona je obsahově téměř totožný s návrhem Zastupitelstva Zlínského kraje na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 542), k němuž vláda zaujala neutrální stanovisko svým usnesením ze dne 18. října 2023 č. 771. Dále vláda upozorňuje, že je návrh zákona obsahově téměř totožný i s návrhem Zastupitelstva Pardubického kraje na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 552) a s návrhem Zastupitelstva Libereckého kraje na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 559).